

Businessplan

De Laarman

Museaal educatief activiteitencentrum

Van bord naar boer

Businessplan de Laarman

Aan de hand van het centrale thema "De Laarman, verbinden van mensen met de wereld van het voedsel en het landschap" wordt De Laarman omgebouwd van een traditioneel museum tot een museaal educatief activiteitencentrum. Een centrum met activiteiten voor jong en oud. De Laarman nieuwe stijl geeft een belangrijke impuls aan het aanbod van cultuur, recreatie en toerisme in de gemeente Raalte maar ook in Salland. In dit projectplan leest u op welke wijze het plan vorm wordt gegeven.

In de voorbereidingen op dit plan hebben wij dan ook veel aandacht besteedt aan draagvlak, kennisinbreng en samenwerkingsmogelijkheden met diverse partijen. Dit hebben wij gedaan door bijeenkomsten te organiseren met de vrijwilligers van het museum en brainstormgroepen bestaande uit betrokken personen en potentiële partners. De uitkomsten van deze bijeenkomsten zijn opgenomen in het projectplan. Een woord van dank aan al degene die hebben meegedacht, is zeker op zijn plaats.

Met de nieuwe koers is de aanduiding museum achterhaald, al maakt het erfgoed wel deel uit het nieuwe centrum. In ieder geval dekt de naam: 'Stichting Sallands Landbouwmuseum De Laarman', de lading straks niet meer.

Daarom kiezen wij er voor om het plan te presenteren onder de werktitel: "Museaal educatief activiteitencentrum De Laarman". De nieuwe naam zal op een later tijdstip bekend gemaakt worden.

Wij vertrouwen erop dat u na het lezen van dit businessplan, met bidboek en het activiteitenplan, enthousiast wordt en ons - op welke wijze dan ook - wilt steunen bij de uitvoering van de plannen.

Namens het bestuur

Hennie Klein Koerkamp, voorzitter a.i.

Museum De Laarman, Butzelaarstraat 60, 8105 AR Luttenberg, tel. 0572-301288

www.delaarman.nl info@delaarman.nl KvK-nummer 41245264 BTW: 8043.09.279 IBAN NL17 RABO 0130.417.122

*Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling:
Europa investeert in zijn platteland.*

1. Missie en visie

De Laarman wil de wereld achter ons voedsel laten zien en beleven. Wat gaat er allemaal vooraf aan het eten dat we op ons bord zien? We kijken daarbij terug tot op de boerderij. Maar ook terug in de geschiedenis. Hoe hebben teelt en verwerking van gewassen zich ontwikkeld? Wat gebeurt er op een moderne boerderij en hoe ontwikkelt voedselproductie zich richting de toekomst?

2. De markt

Onze belangrijkste doelgroep is het gezin / families met kinderen in de basisschoolleeftijd, hun ouders en grootouders.

Een andere belangrijke doelgroep wordt gevormd door toeristen in verblijfsaccommodaties binnen een straal van zo'n 30 km rond De Laarman (reistijd circa een half uur). De Laarman is niet alleen een 'minder-goed-weer-bestemming' maar bijvoorbeeld ook het reisdoel na een zomerse fiets- of wandeltocht.

Een derde interessante doelgroep zijn de georganiseerde bezoeken in groepsverband zoals Vrouwen van Nu, heemkundeverenigingen, personeelsverenigingen, ouderenbonden. De Laarman kan, met een interessant en leuk aanbod, een dag-attractie zijn met een maximale verblijfsduur van circa vier uur. Voorwaarde is dan een goede, op de doelgroep toegespitste horeca

De opzet is om de familiegroepen als geheel bezig te houden en dus niet te streven naar opsplitsing in bijvoorbeeld oud/jong of vrouw/man. Een bezoek aan De Laarman is een groepservaring waar men samen plezier aan beleeft, en er op terugkijkt als een verrijkende en betekenisvolle gebeurtenis.

Museum De Laarman, Butzelaarstraat 60, 8105 AR Luttenberg, tel. 0572-301288

www.delaarman.nl info@delaarman.nl KvK-nummer 41245264 BTW: 8043.09.279 IBAN NL17 RABO 0130.417.122

*Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling:
Europa investeert in zijn platteland.*

3. Marketing

Bezoekers worden aan het werk gezet om kennis op te halen over ons voedsel: de geschiedenis, de herkomst, productie, verwerking en beleving.

1. Tentoonstelling Vertelstructuur

We beginnen bij het voedsel dat iedere Nederlander dagelijks eet en nemen de bezoeker mee 'op weg terug' naar de oorsprong ervan. Hoe komt het in de winkel; wat zit er in en hoe werd het gemaakt; waar werden de gewassen die er in zitten, verbouwd en hoe ging dat in z'n werk? De thema's worden gepresenteerd in verspreid door het gebouw liggende 'eilanden' die alle op dezelfde manier worden samengesteld. Er is dus geen doorlopende verhaallijn, bezoekers kunnen op iedere willekeurige plek aan het verhaal beginnen.

2. Ambachten

Vier ambachten krijgen in De Laarman een vaste plek: een smederij, een timmerwerkplaats, een kaarsenmakerij en een bakkerij. Die ambachten worden op een logische en speelse manier met voedsel en voedselbereiding verbonden. Bijvoorbeeld: In de smederij worden koekvormen gemaakt voor het gebruik in de bakkerij. In de kaarsenmakerij kan het verband worden gelegd met de honingproductie en het belang van bijen voor de teelt van voedselgewassen.

3. Evenementen

De jaarlijkse wandel- en fietstochten, Lekker Laarman, het Historisch Festival zijn een middel om het verhaal van De Laarman te vertellen zowel in de pers als in de eigen communicatiemiddelen en sociale media.

4. Partners

Het Overijssels Landschap gaat op de achter het museum gelegen Luttenberg educatieve rondwandelingen uitzetten met De Laarman als startpunt. Zo'n tocht kan op allerlei manieren verbonden worden met het 'voedselthema': wat vind je voor eetbaars in de natuur? Wat aten de mensen die hier vroeger (tot in de prehistorie) woonden, waar leefden ze van? Zodoende wordt het museum als het ware 'uitgeklapt' naar de directe omgeving en wordt het landschap deel van de museale presentatie.

5. Horeca

Met dit uitgesproken basisthema en de daaruit voortvloeiende missie kan De Laarman niet zonder een gelegenheid waar gegeten en gedronken wordt.

Museum De Laarman, Butzelaarstraat 60, 8105 AR Luttenberg, tel. 0572-301288

www.delaarman.nl info@delaarman.nl KvK-nummer 41245264 BTW: 8043.09.279 IBAN NL17 RABO 0130.417.122

Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling:
Europa investeert in zijn platteland.

4. Personeel en samenwerken

Het bestuur van museum De Laarman bestaat uit 5 personen. Zij zijn o.a. verantwoordelijk voor algemeen- en vrijwilligersbeleid, beheer financiën, ontwikkeling nieuwe activiteiten, PR en communicatie.

Ongeveer 20 vrijwilligers zijn actief voor het dagelijks reilen en zeilen van het museum. Zij vormen de basis van alle werkzaamheden voor ontvangst van groepen gasten, rondleidingen, horeca, presentaties, inkoop en het dagelijkse onderhoud. De overige vrijwilligers worden op afroep ingezet voor de ontvangst van gasten op zondag of bij de jaarlijkse evenementen.

Minimaal twee keer per jaar is er een vrijwilligers informatiebijeenkomst en de vrijwilligers ontvangen iedere twee maanden een nieuwsbrief.

Dankzij de samenwerking met Leer- en Werkbedrijf De Enk, voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, is het museum ook geopend van dinsdag tot en met zaterdag. De medewerkers zorgen voor de ontvangst van de gasten en het schoonhouden van het gebouw. In de bijgebouwen is voor hen een timmerwerkplaats ingericht.

5. Educatie

In het scholenproject Jan en Janneke bezoeken kinderen uit groep 5 en 6 van basisscholen uit de regio het museum. Samen met de vrijwilligers gaan ze terug naar het leven op de boerderij zo'n 50-100 jaar geleden.

Tijdens het bezoek luisteren de kinderen naar het verhaal en krijgen daarna een rondleiding. Hierna mogen ze zelf allerlei klussen uitvoeren, zoals o.a. luiers wassen, klompen schuren en koffie malen.

Jaarlijks nemen ongeveer 400 kinderen met hun begeleiders deel aan het project.

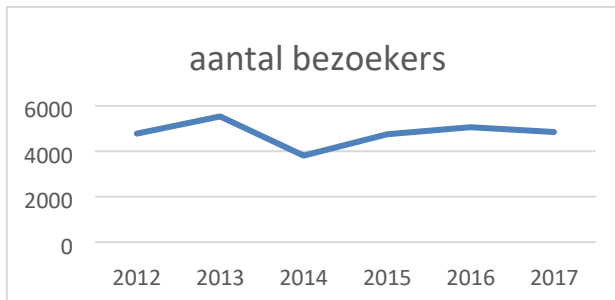
Museum De Laarman, Butzelaarstraat 60, 8105 AR Luttenberg, tel. 0572-301288

www.delaarman.nl info@delaarman.nl KvK-nummer 41245264 BTW: 8043.09.279 IBAN NL17 RABO 0130.417.122

*Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling:
Europa investeert in zijn platteland.*

6. Bezoekers

Aantal bezoekers afgelopen vijf jaar:

2017	2016	2015	2014	2013	2012
4853	5068	4756	3810	5536	4773

In 2017 was er weinig PR in verband met de te verwachten verbouwing. Ook is er dat jaar weinig energie gestoken in de uitbreiding van de activiteiten.

Begin 2018 is dat weer opgepakt en zijn er nieuwe activiteiten (o.a. speurtocht en workshops) ontwikkeld om de bezoeker naar het museum te lokken.

Vanaf 2018 is extra ingezet op PR. Busmaatschappijen zijn benaderd en met het Toeristisch Platform Luttenberg en Salland Marketing zijn mogelijkheden besproken om meer toeristen naar Luttenberg te halen.

Met de nieuwe opzet, een bredere doelgroep en jongere vrijwilligers is de doelstelling het bezoekersaantal in vijf jaar minimaal te verdubbelen.

7. Verdienmodel

Na de (ver)nieuwbouw wordt het museum opnieuw ingericht op aanwijzing van op dit gebied ervaren externe adviseurs. De Museum Makers uit Almere en een groep ondernemers verzorgen dit onderdeel..

In de nieuwe presentatie wordt het industrieel verleden van het hoofdgebouw doorgezet in de inrichting met strakke stalen vitrines, kijkgaten en doorkijkjes, betonvloeren en onbewerkte muren en ontdek-elementen.

De presentaties hebben alle het thema voedsel en herleiding naar de oorsprong van het boerenbedrijf.

Museum De Laarman, Butzelaarstraat 60, 8105 AR Luttenberg, tel. 0572-301288

www.delaarman.nl info@delaarman.nl KvK-nummer 41245264 BTW: 8043.09.279 IBAN NL17 RABO 0130.417.122

Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling:
Europa investeert in zijn platteland.

8. SWOT analyse

Sterktes (intern)	Zwaktes (intern)
<ul style="list-style-type: none"> • Ongeveer 60 gemotiveerde vrijwilligers • Vastgoed in eigendom van de Stichting • Grotendeels nieuwbouw • Hoofdgebouw met Landbouwhistorische waarde • Kennis van landbouwhistorie • Samenwerking met Leer- en werkbedrijf De Enk • Ontwikkeling van nieuwe activiteiten • Voldoende parkeerplaatsen • Voorzieningen voor gehandicapten • Rechtstreekse toegang tot natuurgebied De Luttenberg • Wisselende activiteiten en presentaties, flexibele opzet 	<ul style="list-style-type: none"> • Leeftijd huidige vrijwilligers (60 plus) • Kennis over voedselproductie moet gedeeltelijk ingekocht worden • Bezetting uitsluitend door vrijwilligers
Kansen (extern)	Bedreigingen (extern)
<ul style="list-style-type: none"> • Focus op verblijfsaccomodaties in de omgeving zoals vakantieparken (Landal Greenparcs en Roompot binnen een straal van 10 km.), hotels in Salland en Twente • Nieuwe presentaties door externe bedrijven prikkelen de toekomstige bezoekers • Vrijwilligers maken nieuwe activiteitenprogramma's gericht op de doelgroep. 	<ul style="list-style-type: none"> • Geen openbaar vervoer naar Luttenberg

Museum De Laarman, Butzelaarstraat 60, 8105 AR Luttenberg, tel. 0572-301288

www.delaarman.nl info@delaarman.nl KvK-nummer 41245264 BTW: 8043.09.279 IBAN NL17 RABO 0130.417.122

Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling:
Europa investeert in zijn platteland.

9. Financiering, begroting en exploitatie

De (ver)nieuwbouw wordt gerealiseerd door middel van subsidies van gemeente, Provincie, Europese gelden (Leader), een hypothecaire lening, eigen kapitaal, donateurs, bijdragen uit fondsen, inzamelingsacties bevolking Luttenberg, giften van particulieren buiten Luttenberg. Door de inzet van vele vrijwilligers worden substantiële besparingen bereikt in de kosten van de bouw.

Bijlage 1: Investeringsbegroting

Bijlage 2: Exploatiebegroting

Museum De Laarman, Butzelaarstraat 60, 8105 AR Luttenberg, tel. 0572-301288

www.delaarman.nl info@delaarman.nl KvK-nummer 41245264 BTW: 8043.09.279 IBAN NL17 RABO 0130.417.122

*Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling:
Europa investeert in zijn platteland.*

Bijlage 1: Investeringsbegroting

DE LAARMAN Museaal & Educatief Activiteitscentrum	Herziene Investerings- Begroting	2-apr-18	"Harde" Financiële dekking ? ?	All-in: incl. Aanbouw, herstel Silotoren etc. + Inrichting & Apparatuur t.b.v. bestaande en nieuwe activiteiten
		Mrt. 2018	Mrt. 2018	Status Financiële dekking
<u>Investeringsbegroting</u>		<u>Financiële Dekking</u>		
Aantal m ² aanbouw / nieuwbouw	604	Subsidie Gemeente Raalte	168.594	Besluit Gemeenteraad 10-11-2016
Bouwkosten incl. Installaties etc.	285.500	Leader, EU + Provincie & Gemeente	75.000	Beschikking d.d. 9-11-'16 ontvangen. Beschikking + voorschot K€ 42 ontvangen
Herstel + Renovatie Silotoren	43.000	Prov. Overijssel Cultureel Erfgoed	46.736	
Duurzame Energie investeringen	40.000	Totaal Overheidssubsidies	290.330	
Herstel historische mengvoederinstallatie + film	45.000	Eigen financiering	25.000	Gereserveerd en beschikbaar gesteld.
Apparatuur t.b.v. nieuwe Voedsel-activiteiten	40.000	Financiële Acties Giften + Rabofonds	28.970	Lokale financiële actie
Inrichting & inventaris ruimtes + HACCP eisen	50.000	Besparing Eigen werk / Vrijwilligers	55.000	Inschatting a.d.h.v. het bouw-bestek
Sloop Loods & asbest-sarnering + externe opslag	16.500	Totaal Eigen financiering	108.970	
Alg. Kosten, PR drukwerk + Adviezen etc.	20.000	Lening Plaatselijk Belang Luttenberg	25.000	Contract ondertekend + bedrag ontvangen.
Onkosten Vrijwilligers / Leges + rente etc.	17.000	Lening Duurzame Energie	Kans in 2018 ??	Regeling Provincie Overijssel ? ? 125-/-75+(3*12) uit non-cash Expl. kosten
4% Stelpost Onvoorzien excl. BTW	23.000	Externe Financiering / Hypoth. Lening	86.000	
		Tekort + (-/- = overschot)	69.700	Tekort "harde" Financiële dekking
Totaal Investerings exclusief B.T.W.	580.000	Totaal financiële dekking	580.000	-

Bijlage 2: Exploitatiebegroting

Museaal & Educatief Activiteitscentrum DE LAARMAN	Exploitatie Begroting	Exploitatie Begroting	Begroting ná realisatie	Begroting ná realisatie	Begroting ná realisatie	Begroting ná realisatie
	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2019</u>	<u>2020</u>	<u>2021</u>	<u>2022</u>
Aantal bezoekers	5.000	5.500	6.500	8.000	9.500	10.000
Netto Opbrengst Catering & Verkopen	16.250	17.600	20.150	22.050	22.330	22.500
Netto Inkoop Catering etc.	8.288	8.257	9.100	9.950	10.100	10.200
Netto Resultaat Catering & Verkopen	7.963	9.343	11.050	12.100	12.230	12.300
Opbrengst Entree & Activiteiten Opbrengst entreegelden + activiteiten etc.	23.500	25.175	29.800	32.000	33.150	34.300
Culturele bijdrage, Sponsoring & giften	10.800	11.350	11.900	12.500	13.050	13.600
Diverse Opbrengsten & Bijdragen	34.300	36.525	41.700	44.500	46.200	47.900
Totaal netto Opbrengsten & Bijdragen	42.263	45.868	52.750	56.600	58.430	60.200
Exploitatiekosten						
Kosten activiteiten, diensten & Vrijwilligers	11.200	13.750	14.500	16.250	17.500	18.100
Energie inclusief Gas & water	3.500	3.300	1.500	1.250	1.250	1.300
Belasting + Verz. & Zakelijke Lasten OZB	1.300	1.600	1.650	1.750	1.800	1.850
Afschrijving Gebouwen & Inventaris etc.	4.730	4.970	6.220	6.670	6.670	6.670
Onderhoud Gebouwen / Inventaris + huur	7.500	6.250	6.000	6.950	7.450	7.950
Dotatie / Reservering Groot onderhoud	2.000	2.000	5.500	5.500	5.500	5.500
Reclame & Advertenties + kantoorkosten	4.900	5.850	5.400	6.050	6.100	6.250
Assurantie, Accountant, Administratie etc.	4.000	4.150	4.550	4.600	4.650	4.700
Rente leningen incl. vóórfinanciering Project	2.346	3.600	5.630	4.580	3.510	3.180
Totaal Exploitatiekosten	41.476	45.470	50.950	53.600	54.430	55.500
Exploitatie resultaat	786	398	1.800	3.000	4.000	4.700
Non-Cash kosten (= Afschrijvingen)	4.730	4.970	6.220	6.670	6.670	6.670
Lange Termijn uitgaven (groot onderhoud)	2.000	2.000	5.500	5.500	5.500	5.500
Br. Cash Flow (Result.+ Afschr.+ LT-uitg.)	7.516	7.368	13.521	15.170	16.170	16.870